

به‌عنوان فعال صنعتی، طی دو سال اخیر سرمایه‌گذاری در صنعت فرش ماشینی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا خرید ماشین‌آلات جدید، افزایش حجم تولیدات، تعداد شانه و ... قابل توجه هستند یا خیر؟

در چند سال گذشته به دلیل افزایش شدید نرخ ارز، شاهد روند بسیار کند خرید و نوسازی ماشین‌آلات هستیم اگرچه برخی صنعتگران با تلاش فراوان و تقبل هزینه‌های کلان، ماشین‌آلات مدرن را جایگزین ماشین‌های قدیمی کرده‌اند. اما حجم قابل توجهی از ارز مملکت، صرف خرید ماشین‌آلات دست دوم شد، در مصاحبه قبلی که قیمت ارز حدود ۷-۸ هزار تومان شده بود؛ هشدار دادم که ماشین‌آلات دسته دوم کشور را فرا خواهد گرفت. در حالی که صنعت نساجی کشور برای رقابت موفق در ابعاد بین‌المللی، نیازمند بهره‌گیری از ماشین‌آلات جدید و مدرن است.

شرکت‌های متعددی در صنعت فرش ماشینی تلاش کردند ماشین‌های شانه پایین (۷۰۰ تا هزار شانه) موجود در خطوط تولید خود را به ماشین‌های هزار و ۱۵۰۰ شانه تبدیل کنند به همین دلیل این صنعت افزایشی در حجم تولید نداشت اما تولید کاملاً به سمت دو جبهه متفاوت یعنی از یک‌سو فرش‌های شانه بالا، پرتراکم و با طرح‌های سنتی و از سوی دیگر فرش‌های فانتزی، مناسب دکوراسیون و صادرات حرکت می‌کند.

مطلب بعد این که قیمت تمام شده ماشین‌های هزار یا ۱۵۰۰ شانه، حدود ۶۰ تا ۷۰ میلیارد تومان است که شاید در نگاه نخست خرید آن توجیه پذیر نباشد اما اگر دولت جدید تسهیلات مالی مناسب در اختیار تولیدکنندگان فرش ماشینی قرار دهند؛ دیگر فعالان این صنعت از خرید ماشین‌های دسته دوم خودداری خواهند کرد و تهیه ماشین‌آلات جدید و منطبق با تکنولوژی‌های روز دنیا تبدیل به گزینه نخست آنان می‌شود. به هر حال ماشین‌های قدیمی و کارکرده، عمر مفید خود را پشت سر گذاشته‌اند و مستهلک شده‌اند که تقبل هزینه‌های سنگین جهت تعمیر و نگهداری آنها در شرایط فعلی منطقی به نظر نمی‌رسد.

تهیه و تنظیم: مینا بیانی

سالی مملو از نگرانی و دشواری

اشاره:

به گفته مشاور خطوط ریسندگی نساجی، طی دو سال گذشته که بحث تحریم صنعت نساجی مطرح شده بود، این صنعت سال مملو از نگرانی و بسیار دشواری را پشت سر گذاشت که تمام بخش‌های نساجی برای تأمین مواد اولیه مورد نیاز خود با این مشکل دست و پنجه نرم می‌کردند به طوری که از ژانویه سال میلادی گذشته، مجبور به خرید مواد اولیه به صورت انبوه و گسترده شدند و سرمایه‌های هنگفتی صرف این موضوع گردید تا مبادا خطوط تولید کارخانه‌ها به دلیل کمبود مواد اولیه از کار بیفتند؛ به همین دلیل اغلب شرکت‌ها به دلیل نگرانی و فقدان چشم‌انداز آینده صنعت و اقتصاد کشور، مواد اولیه مورد نیاز تا پایان شهریور امسال را خریداری کردند. حقیقی در ادامه اذعان داشت: «امسال داستان قطع برق واحدهای تولیدی مانند تیر خلاص بر پیکر تولید و صنعت بود. ساعت ۱۲ تا ۱۸ عصر برق کارخانه‌ها قطع می‌شد یعنی شیفت صبح کار خود را نیمه به اتمام می‌رساند و شیفت شب هم فقط چند ساعت می‌توانست کار کند! آیا با این اوصاف شعار حمایت از تولید ملی امکان‌پذیر خواهد بود؟»

اما این مصاحبه فقط به بیان چالش‌ها و مشکلات خلاصه نمی‌شد و این کارشناس صنعت نساجی نوید صعودی شدن کشت پنبه در داخل کشور را اعلام و می‌افزاید: «طبق شنیده‌ها دشت مغان بار دیگر به بازار کشت پنبه بر خواهد گشت و پنبه‌گران نیز روزهای درخشان خود را از سر می‌گیرند.» متن کامل این مصاحبه را می‌خوانید:

اما خوشبختانه برخی فروشندگان خارجی مواد اولیه (چین، ترکیه و آلمان) به صورت جسته و گریخته و البته بسیار محدود، فروش به ایران را از سر گرفته‌اند و تعامل بقیه تولیدکنندگان با توجه به تحریم و مسائل آن، همچنان متوقف و بلا تکلیف باقی مانده است.

بزرگ‌ترین معضل پیش روی صنایع نساجی این است که در شرایط تحریم و قطع ارتباطات بانکی، باید مبلغ کالا یا مواد اولیه به صورت کامل برای فروشنده ارسال شود اما نگرانی و دغدغه‌های ناشی از بروز مشکلات متعدد در انتقال سفارشات به ایران تا زمان دریافت کالاها درب کارخانه، یک لحظه صنعتگر را رها نمی‌کند. بانک مرکزی باید تدابیری بیندیشد تا این مشکل حل شود. اطمینان دارم شرکت‌های بسیاری در تحویل بار با چالش‌های بسیاری روبرو هستند یا شاید شرایط اقتصادی آنان چندان باثبات نباشد و بخواهند بار را دیرتر از زمان موعده، حمل کنند و در این جا تولیدکننده برای ارائه اسناد، گرفتار بانک مرکزی می‌شود و چه بسا در صورت استمرار چنین شرایط نامساعدی برای خرید مواد اولیه، شرکت‌های فراوانی دست از تلاش برای تهیه مواد اولیه بردارند. بانک مرکزی باید به صنعتگر بابت تهیه مواد اولیه وارداتی تضمین دهد و پاسخگو باشد... اصولاً این سوال همیشه مطرح بوده و هست که چرا یک صنعتگر باید دلهره و تشویش‌های سنگینی برای خرید مواد اولیه را تحمل کند؟!

امتیازات، یک مشکل دارد به این معنی که حجم تولید در این روش بسیار بالاست و برای این حجم بالا باید بازار مناسب و مستمر پیدا کرد و معتقدم تولیدکنندگان متعددی نمی‌توانند دنبال این گزینه بروند زیرا در بخش فروش با مشکلات جدی روبرو می‌شوند و باید نگاه صادراتی و فراتر از مرزهای کشور داشته باشند و در این راستا سازمان یا تشکیلاتی جهت انجام امور صادراتی راه‌اندازی نمایند که البته این اقدام هزینه‌های بالایی دارد.

تحریم‌ها و نوسانات شدید نرخ ارز، چه تبعاتی بر تعامل و مراودات فنی و تجاری فعالان نساجی گذاشته است؟

در یکی دو سال گذشته که بحث تحریم صنعت نساجی مطرح شده بود، این صنعت سال مملو از نگرانی و بسیار دشواری را پشت سر گذاشت که تمام بخش‌های نساجی برای تأمین مواد اولیه مورد نیاز خود با این مشکل دست و پنجه نرم می‌کردند به طوری که از ژانویه سال میلادی گذشته، مجبور به خرید مواد اولیه به صورت انبوه و گسترده شدند و سرمایه‌های هنگفتی صرف این موضوع گردید تا مبادا خطوط تولید کارخانه‌ها به دلیل کمبود مواد اولیه از کار بیفتند. اغلب شرکت‌ها به دلیل نگرانی و فقدان چشم‌انداز آینده صنعت و اقتصاد کشور، مواد اولیه مورد نیاز تا پایان شهریور امسال را خریده‌اند

این روزها چاپ دیجیتال در فرش ماشینی یکی از نکات قابل توجه محافل نساجی است. در مورد بهره‌گیری از این تکنولوژی در ایران توضیحاتی ارائه نمایید؛ آیا این روش تولید در کشور ما مقرون به صرفه است؟

چاپ دیجیتال به رشد و توسعه چشمگیری در صنعت نساجی دست یافته و تقریباً می‌توان گفت تمام بخش‌های این صنعت را در نوردیده و در ایستگاه پایانی به فرش ماشینی رسید. چاپ دیجیتال در تولید فرش ماشینی، به‌عنوان یک صنعت نوظهور دو سالی است که جایگاه خود را پیدا کرده و تولید آن به مراتب از شیوه متداول مقرون به صرفه‌تر است، زیرا با حذف ژاکارد، ماشین‌هایی که باید فرش را به صورت سفید بیافند، سریع‌تر و با بهره‌وری بیشتر به تولید ادامه می‌دهند؛ همچنین با توجه به عدم محدودیت در استفاده از طرح و رنگ، فرصت ارزشمند و بی‌نهایتی در اختیار طراحان فرش قرار می‌دهد.

در حال حاضر ماشین‌های چاپ دیجیتال فرش ماشینی در ایران عملیات چاپ را به روی پلی‌استر انجام می‌دهند. سیستم این چاپ به گونه‌ای است که تمام اجزای فرش باید از یک پلیمر باشد؛ یعنی اگر نخ خاب پلی‌استر است؛ باید نخ تار و پود فرش هم پلی‌استر باشد تا رنگ، اثرات خود را به بهترین شکل ممکن به نمایش بگذارد به همین دلیل در آینده نزدیک، فرش‌هایی تولید و روانه بازار مصرف خواهند شد که لیل «صد درصد قابل بازیافت» پشت آنها حک می‌شود و در واقعی نوعی تبلیغ برای خرید فرش‌های چاپ دیجیتالی به شمار می‌آید.

امروزه در دنیا، از بازیافت ضایعات به عنوان یکی از چالش‌های مهم یاد می‌شود لذا کالاهای صد درصد قابل بازیافت، جایگاه ویژه‌ای دارند و تعاریف خاصی برای آنها ارائه می‌گردد که فرش ماشینی نیز می‌تواند در این قلمرو قرار بگیرد اما فرش‌هایی که به شیوه رایج با ماشین‌آلات مخصوص بافته می‌شوند؛ ممکن است نخ خاب آن پلی‌استر باشد اما سایر اجزای آن را مواد نخ پنبه، پنبه- پلی‌استر، جوت، اکریلیک و ... تشکیل می‌دهد و این موارد مانع ارائه محصول صد درصد قابل بازیافت می‌شود.

ماشین‌آلات چاپ دیجیتال علی‌رغم تمام محسنات و

واکسیناسیون به روی آنها موثر نیست و فعلاً باید منتظر ماند و دید چه سرنوشتی در انتظار تولید و صنعت و جامعه است....

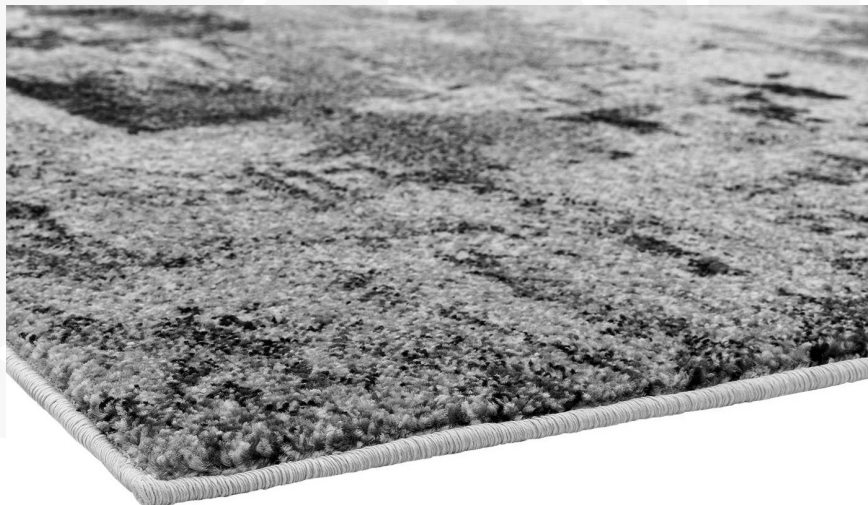
اگر به یاد داشته باشید حدود دو سال پیش در مصاحبه‌ای با شما، مشکلات پنبه را گوشزد کردم و این‌که نیاز کشور به پنبه روز به روز در حال افزایش است. اگرچه ازبکستان با راه‌اندازی واحدهای متعدد ریسندگی، صادرات پنبه خود را کاهش داده اما خوشبختانه روند کشت پنبه در داخل کشور، صعودی است و مورد حمایت متولیان امر قرار دارد، طبق شنیده‌ها دشت مغان بار دیگر به بازار کشت پنبه برخواهد گشت و پنبه‌گران نیز

روزهای درخشان خود را از سر می‌گیرند؛ امیدوارم تجار و بازرگانان به یافتن بازارهای جدید بپردازند و فروشندگانی غیر از ازبکستان پیدا کنند تا پنبه باکیفیت، وارد کشور شود، همچنین مناطق جدیدی برای کشت پنبه در کشور یافته شود و به جای کاشت محصولات نیازمند آب اما کم‌خاصیت، زمین‌های مرغوب زیر کشت پنبه بروند تا نیاز به این محصول حیاتی و استراتژیک جبران گردد. همان‌طور که می‌دانید میزان مصرف پنبه در ایران، سالیانه ۱۵۰ تا ۱۶۰ هزار تن است و چه بسا در سال‌های آینده به ۲۰۰ هزار تن هم برسد پس بازار پنبه، همچنان رو به رشد خواهد بود.

بد نیست بدانید میزان مصرف سالیانه پنبه در ترکیه (به‌عنوان یکی تولیدکنندگان مطرح پوشاک دنیا) ۱/۵ میلیون تن است (ده برابر میزان مصرف پنبه در ایران) البته بالغ بر ۷۰۰-۸۰۰ هزار تن پنبه در ترکیه کشت می‌شود و مابقی از طریق واردات جبران می‌گردد؛ بنابراین اگر نگاه ما به نساجی، صادرات محور باشد باید تشکلهای صادرات‌گرا، تولیدات باکیفیت را پوشش دهد زیرا با توسعه صنعت نساجی، نیاز به بازارهای صادراتی بیش از هر زمان دیگری حس خواهد شد.

۴ و در پایان؟

امیدوارم امسال نمایشگاه نساجی تهران به خوبی برگزار شود و پیک‌های جدید کرونا به توقف و تعطیلی آن نینجامد.

توقف تدریجی خطوط تولید، اعلام قرنطینه، تعطیلی بازارها و فروشگاه‌ها روبرو شدند و تمام این عوامل روند فروش فرش ماشینی را دچار اختلال جدی کرد به طوری که انبارها انباشته از محصول شد و طرح و نقش برخی از آنها به اصطلاح از مُد افتاد. در مجموع کرونا مصائب اقتصادی، انسانی و اجتماعی بسیاری به بار آورد و اگر طرح واکسیناسیون سراسری، زودتر انجام می‌شد، سلامت کارگران کارخانه‌ها و تداوم تولید تأمین می‌شد.

امسال داستان قطع برق واحدهای تولیدی مانند تبر خلاص بر پیکر تولید و صنعت بود. ساعت ۱۲ تا ۱۸ عصر برق کارخانه‌ها قطع می‌شد یعنی شیف‌ت صبح کار خود را نیمه به اتمام می‌رساند و شیف‌ت شب هم فقط چند ساعت می‌توانست کار کند! آیا با این اوصاف شعار حمایت از تولید ملی امکان‌پذیر خواهد بود؟

با تمام معضلات کوچک و بزرگی که برای تولید به وجود آمد؛ صنعتگران با چالش‌های مالیات و مسائل مالی مواجهند زیرا دولت تصمیم دارد کسری بودجه، کمبودهای ریالی و ناکافی بودن فروش نفت را با وصول مالیات جبران کند و در این شرایط یقه تمام بنگاه‌های مولد را چسبیده و هیچ توجهی هم به وضعیت نامطلوب تولیدکنندگان به دلیل کرونا، قرنطینه، عدم فروش محصولات و ... ندارد و صرفاً به دریافت مالیات بیشتر متمرکز شده‌اند.

متأسفانه اصلاً مشخص نیست چه زمانی این شرایط به اتمام می‌رسد و هنوز محققین دنیا به دنبال مقابله با ورژن‌های جدید و بروس کرونا هستند که

به این مورد باید توجه کنیم که با توجه به نوسانات نرخ ارز، تولیدکننده قادر نیست قیمت مشخص صادراتی به مشتریان اعلام نماید زیرا هر روز قیمت‌ها نوسانات شدیدی را تجربه می‌کنند؛ در این اوضاع متغیر و مبهم، چگونه امکان فروش محصول وجود دارد؟ اگر براساس نرخ ارز امروز مذاکره‌ای جهت خرید و فروش کالا صورت گیرد تا زمان آماده شدن کالا، حداقل دو ماه زمان به طول می‌انجامد، مسلماً خریدار می‌خواهد نسبت به قطعیت معامله خود اطمینان خاطر کسب کند اما چطور ممکن است در اوج نوسانات نرخ ارز، خریدار و مشتری نسبت به شرایط آینده چشم‌انداز و اطمینانی داشته باشند؟! اصولاً این وضعیت متغیر و بی‌ثبات برای صادرات و فروش کالا بسیار زیان‌بار است.

یکی از صنعتگران، برای خرید ماشین‌آلات مورد نیاز خط تولید (قیمت هر ماشین حدود ۲۰۰ هزار یورو است) از دلار ۱۱ هزار تومانی جهت واردات ارز خریداری کرد تا دلار به ۲۷ هزار تومان رسید!! این چه وضعیتی است؟ چگونه یک نفر می‌تواند با این اوصاف برای سرمایه‌گذاری تصمیم بگیرد؟

۴ شیوع کرونا چه تأثیراتی بر روند فعالیت این صنعت گذاشته و فکر می‌کنید چه مدت به طول خواهد انجامید تا شرایط به حالت عادی گذشته (پیش از کرونا) بازگردد؟

از زمان شیوع کرونا، شرکت‌ها با مشکلات بسیاری از جمله ابتلای کارگران به و انتقال آن به سایرین،